

Jähyväiset elämälle

Kuolevan runollijan viimeinen tervehdys.

Kalkilta, joita vastaan olen rikonut joko tieteni tai tietämättäni, pyytää nöyryytyä henkeni anteeksi-antoa. Pianhan on lyövä se hetki, jolloin aukenevat unhotuksen ukset — jolloin vain olemassaoloni erehdyksen sovittaa.....

Täällä yksinäisyydessä, pienen ullakkokammioni autiossa komerossa on minulla sairauteni kestäessä ollut aikaa käydä yksityiskohdittain lävitse mennyt elämäni kaikkein eri tapahtumineen. Miten rikkasta se sentään on ollut! Häpeän puna hivele kuolemanneidon lumivalkeita sormin seppelöimää otsaani, kun ajattelen, miten tyytymätön olen useinkin elämäni antimien ollut. Jo siitä varhaisesta aamuhetkestä saakka, jolloin pellavapäisenä paltaresuna salojärven rantamalla kuuntelin Ahti-ukon jäyheäsävyyistä myhäilyä ja löin salavilkkaasti silmää hänen nuorimman tyttärensä, Mainittaren, kanssa salaisesti ihailien hänen sulavia liikkeitään auringokimalteilla rantaheikalla tahi kun Tapiolan pyhäisissä honkaholvelissa itse naavapartaisen metsänkuningaan kultasuortuvaiseen tyttöön, Tellervoon, uskalsin katseeni kiinnittää, niin silloin jo paisutti minun lapsenrintaani aavistus maailmankalkkeuden äärettömistä aarre-kammioista, joihin minulla oli vapaa sisäänpääsy. Kiitos hyvän hallittaren, joka jo kehtoni ääreen kantoi noiden satukammioiden niin monilta suljettuilhin portteilhin soveltuvat mielikuvituksen taika-avaimet.

Vaan niin rikas kuin lieneekin elämäni ollut, on minulta puuttunut yhtä. Vaikka miten yksityiskohdoin kävisinkään arvioimaan olemassa-oloni saavutuksia, en niiden joukosta siltikään löydä sitä, jota koko olemukseni hartaudella olen hakenut, jolle melkeinpä kaiken luomistyöni pyhittänyt olen — naisen sydäntä! On kuin kohtalon ivaa, että minä, minä, joka olen laulanut kauneuskyläisimmät laulun naisea jumaluudesta, joka olen hartaalla kunnioituksella ihailut niitä kauneusarvoja, joilla nainen on ihmiskunnan alkuajoista saakka maailman hallinnut, joka olen kokenut unhotuksella peittäjä hänen suuria heikkouksiaan, että minä kuolen tuntematta hänen sydämensä kuvittelun untuvapehmoista läheisyyttä.

En sitä osattomuuttani olekaan aikasemmin — elämäni valoisina päivinä — niin täysin tajunnut kuin nyt ollessani kahdenkesken kuoleman kanssa.

Miten monasti olenkaan pusertunut kyyneliin, kun kuumeisesta horros-uneesta herätessäni olen ollut tuntevinani hänen viihdyttävien sormiensä hyväilyt polttavalla otsallani, kun olen ollut kuulevinani hänen äititysänsä syvänphemeät soinnut ja kun tuo onkin osottautunut peittäväksi unikuvaksi. Kun avaan silmäni, lehahtaa vastaan tyhjyys..... Hänen paikkansa on autio. Uskolinen kuolema vain jalkopoleessa tärkeällimeisenä katsoo kelloa, hymyillen valjua hymyään havaitessaan minun olevan hereillä.

Tuollaisina heräämiseni hetkinä minä pakostakin kyynelisen usvan lävitse näen ne monet, joiden ohi olen elämäni aikana kulkenut. Näen kainoutaan punastelevan rikkamoporvarin tyttären, hänen, jolle vuosia sitten ensimmäisen kuutamasonettin lauloin. Hänen paljaitten olkapäitensä ujosteleva pyöreys, hänen katseensa peittävä syvyys ja nilkkansa kutsuva sirous, nehan ne houkuttellut minua etsimään hänestä sitä, mitä todella kaipasin — sydäntä.

Naurettavalta tuntuu se hetki, jolloin hän halkokouppiaan turpeakatseisen pojan seurassa saapui teatterin katsomaan sitä kappaletta, jonka minä olin hänen jumalaisen puhtautensa innottamana kirjoittanut. Kuinka valheellisesti tuntuikaan silloin hänen viattomuutensa! Hänen hämmentymistä tapailevan katseensa takaa kuului avuttomana saalista vaaniskelevä pienin kissansielu. Minä häpeisi sillä hetkellä kaikkea niitä jumalaisia suloja, niitä sanoja ja muotoja, joita olin hänen tähtensä näyttämölle manannut ja joiden verevöittämänä tuo tuleva halkokouppias räpytteli ihraisia käsiänsä.

Hän paljasti silloin minulle oman sukupuolensa kuululsaksi tulleen naisellisen valheen. Kaikki myöhäisemmät kokemukseni ovatkin sitä vain täydentäneet. Se, että jo lapsena sain jumalilta lahjan nähdä syvemmälle kuin useat muut, että jo pienestä alkaen olen kertallut vaatimusta: "kaikki tai ei mitään", sehän se selittäneekin sen, miksi en ole vielä tähän mennessä etsimääni löytänyt — että en ole tavannut teeskentelemättömtä naissydäntä.

Sen sijaan, niin oimtukselta kuin se kuulostaneekin, voi kohta sammutta selulni kohottaa hiljaisen myötätunnon kuiskauksen nille, joista ei enää käytetä sanaa nainen. Näkymätön kiitokseni kohooa heidän puoleensa, noiden naisuuden ankeasaisten edustajien, joidenka yleisnimitystä kaikki kunnolliset naiset kieltäytyvät lausumasta. Milloinkaan eivät he ole asettaneet siveyttään jalustalle, eivät itsestään uskotelleet parempaa kuin mitä ovat — elämän ankaran jokapäiväisyyden kadun uumeniin painamalla yön varjoja. Niin! Punastukaa te kainoudella itseänne koristelevat naisuuden edustajat, jos tahdotte. Sanon kuitenkin: en milloinkaan heidän seurassansa ole tuntenut niin suurta pettymystä kuin teidän seurassanne. Eivät he milloinkaan lupaa muuta kuin mitä voivat antaa. Pikkeminkin päinvastoin. Kun sydän on täynnä katkeruutta teidän erheellisen tekopyhyytteen takaisesta tyhjyydestä olen valheittanne paennut, ovat he tuntemattomat tulleet ja tuuditteleet rauhattoman olemukseni hetken unhotuksen rituvahämymisille alkuelon parmaille.

Miten onkaan sydämeni osanotosta sykähäntynyt, kun tuollaisina hetkinä olen aivan kuin yllätyksenä, odottamatta kohdannut heissä selulni. En kylläkään sitä kaikkikuntavasta, jota olen etsinyt — sitähan tuskin löytänyt — en myöskään teidän valkosiin hurskaushuntuhin käärittyä pikkusieluunne, vaan sellaisen teeskentelemättömän, tumma veripisarolta tikuvan, rikkirandelun sydänparan, joka on hetkeksi uskaltanut esille kaiken sen pilkan ja ylenkatseen alta, joilla sitä ovat vuosikausia ohikulkijat kivittäneet.

Silloin olen minä ollut valmis soveltamaan kaiken. Olen ollut valmis unhotamaan menneet pettymykset, valmis antamaan anteeksi teidänkin tekopyhyytteenne. Missä lieneekin nyt, elämäni kovaosaiset sisarsieluni, tuntekaa täältä yksinäisyydestä lähtevän kiitokseni läheisyyttä.

Kun on, valkapa vain kerrankin saanut värentämättömän — mitä on elämästä odottanut — joskin sitä olisi ollut pisara vain — ei kuoleman läheisyys tunnu ollenkaan kamalalta. Usein terveinä ollessani aprikoin sitä, miksi ihmiset pelkivät kuolemaa.

Nyt on tuo seikka minulle aivan kuin itsestään selviytynyt. Luulen että kaikki tekopyhät, todelliseen elämäänsä uskaltamattomat kammo-

vat kuolemaa siksi, että heidän ellety elämänsä on ollut valhetta, että siellä ei ole ollut muuta kuin itsensä ja lähimmäistensä pettämistä. Elämän todellisuus riemuineen — ja miksei murheineenkin, kajaastelee tuollaisen kuoleman kynnyksellä olevien tajunnassa jonakin heille vain valstomaisesti aavisteltuna. Ja sellaista elämää, joka, jos siihen saisi jatkoa, lupaillee uusia ja yhä uusia kokemusmahdollisuuksia, on valkea jättää.

Turhaa on kuitenkin heidän armonpyyntinsä kuolemalta. Heillähän on ollut alkansa — oma syynsä, miksi sen niin hukkaan kuluttivat. Minä en todellakaan tunne mitään armonpyyntintarvetta kuolemalta. Ehkäpä ei kokemuspöirini paljoakaan laajenis, vaikka saisinkin vielä muutaman vuoden lisää. Mahdollisesti saattaisivatkin noina lisää vuosina ne monet, nyt niin hyviltä tuntuvat selkat miedontua — kadottaa arvostansa jotain. Ja silloin en kuolemani hetkellä saavuttaisikaan sitä tasapainotilaa, jolla nyt tunnen olemukseni olevan.

Nyt tiedän jättäväni elämän, joka kaikkiä vastoinkäymisistään huolimatta on ollut minulle antelias. Tunnen sen useat ilmenemismuodot, sen monet eri vivahtukset, mutta mikään ei ole minua vielä ehtinyt tumpäistä.

Toivon, että jälkeensjävät voisivat saada suhteensa elämäänsä edes niinkin tyydyttävästi selvitetyksi kuin mitä minä olen saanut!

Emil Lindahl.

GLASSPORT, PA.

Täältä meidän kylästäme ei ole ollut pitkään aikaan rivilläkään Toverittaren, enempi kuin Raivaajan-kaan, palstolla. Me viralliset olemme laiskoja, niinkuin kaikki toisetkin osastomme jäsenet ovat tehtävissään laiskoja. Syrjäinen luulee, että täällä nukutaan tolmottomuuden unta. Eipä se paljon muutenkaan ole.

Täytyy taas rökittää Glassportin osaston jäseniä, että taas saatte vihausena mulkolla minuun, kun minä juudas maailmalle ilmoitan meidän velttoudesta. Ensiksi agitatoritoimikunta on kerrassaan huolimattontta, kun perustivat joka naiselta katkeamaan Toverittaren tilauksen. Minä viimein sekaannun asiaan ja kysyin agitatoritoimikunnan jäseniltä, että joko naiset ovat tehneet sellaisen lakon että kukaan ei enää tilaa Toveritarta? Siihen vastasivat meidän toimikunnan miesjäsenet, että ei viittai sellaista akkain lehteä mennä kauppaamaan. Mene sinä kuin olet akka. Minä menin ja sain tilauksia oikein Porvoon mitalla. Minä en kyllä häpeä, että olen akkain asialla. Päinvastoin saatte hävetä te nykyajan miehet siitä kun häpeätte sitä, että naisille tulee oma lehti, josta oppivat puolustamaan itseään naisina. Ettei olla työjuhtia keittien nurkassa ja vain paljaita aasien kasvattajia kapitalistien työarvoijain.

Alkaa odottako, naiset, että teidän Toveritarta uudistaa nykyiset agitatoritoimikunnan jäsenet. Uudistakaa tilauksenne itse. Silloin se varmaan tapahtuu.

Sitten se huvitoimikunta. Sitä ei ole ollenkaan nykyään osastossamme, vaikka joka työkokouksessa on valittu lisää henkilöitä. Ne ovat aina tippuneet pois. Mikä on kiintynyt niin urheilun, että ei jaksakaan toimia huvitoimikunnan tehtävissä, mikä katsoo kortilla "lukia", että säästäisi nahkansa paistumasta kesän aikana peltimyllyssä. Toisilla taas on esteenä emäntänsä. Kalkilla on kiire, ettei kukaan joudu tulemaan. Ainostaan kaksi kolme naista ovat kesän aikana panneet huvit ja iltaamat toimeen. Peltimyllyrit vaan puhuvat työloma-aikoina korkeista ja leveistä peltipailista ja rahan saan-

nista. Sitten kuin saa hyvän tilin, niin hikoileminen ei muistu mieleen. Sillä rahoilla on talvaallinen voima. Ajattelkaa toverit! Jos näin yhä huolettomina odotetaan ei kahleemme koskaan katkea, vaan aina ne vain kiristyy kovemmalle. Kapitalismi punoo aina juoniaan ympärillämme ja imee kulvaan ja tarkkaan voimamme. Meidän pitää vastakohdaksi tehdä solmuja ja estellä kapitalistille ja kaikkiin tavoin hankkia parannuksia oloihimme.

Jokainen työläinen olkoon nyt jo tietoinen siitä, millä puolella ryntää silloin kuin taiston pasuuna soi.....

Vielä kehoitan: Toveritar joka naiselle Glassportissa ja yli koko Amerikan. Rautaisin tahdoin ja innostunein mielin toimintaan. Siten joudutamme köyhälistön voittopäivää..... yli mailman.

Toveruudella — Anni Kauppi.

EUREKA, CALIF.

Nyt ovat siis juhlat ohi. Niistä voi mainita, että ne onnistuivat koko hyvin, kenttäjuhla sekä ilmatat. Meillä oli hyvänä apuna A. Hyske puheessaan meille joka ilta kahden viikon ajan tärkeistä ja arvokkaista asioista. Erikoisesti tahdon mainita tässä lasten iltamista, sillä ne muodostuivat meille hyväksi agitatorion-ilmaksi. On niin innostavaa kuulla, kun lapset suorittavat ohjelmaa. Siinä on jotain niin mukaansa tempaavaa, että me vanhemmatkin elämme silloin niin täydellisesti lastemme mukana. Puhe, jonka A. Hyske piti lasten iltamassa, oli meille tervetullut ja opettavainen. Muistuttakamme vielä mielimme mitä hän sanoi nykykaikeasta taiteesta, että se on aivan rappeutunutta. Ajatellaan vanhemmat tätä asiaa tarkoin, kun lähetämme nuoria arvostelukyvyttömiä lapsiamme esim. teatteriin, miten siellä näkemänsä kuva vaikuttaa heidän herkkämieliinsä. Yleensä me voimme sanoa Hyskeestä, että siinä on mies paikallaan tekemään agitatoriontyötä. Hänen puheistaan tulimme selville monesta meille hämärästä kysymyksestä, mutta erittäinkin tulimme jokainen selville itsestämme kuinka vähän tietoisia vielä sosialismista olemme. On hyvin tärkeää, ettemme laskisi voimiamme väärin. Nämä tilaisuudet innostivat meitä yhä tarkokkaampaan toimintaan itsemme sekä ympäristömme kehittämiseen.

Mainitsen tässä vähän toiminnastamme edelleen. Meillä on tämän kuun 31 p. näytösiltama, näytellään kappale "Perintö." Arvokas kappale. Ja sitten 21 p. elok. näytellään "Kerjäläisnäyttelijät." Siinä on kappale, joka on jokaiselle katsomisen arvoisen. Muistakaa saapua jokainen näihin tilaisuuksiin.

Toverillinen tervehdys kaikille Toverittaren lukijoille. — L. P.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Osaston kokouksessa t. k. 1 p. yhtyi osastoon uutena jäsenenä Ida Pellinen ja muuttokortilla Fred Noursainen, Seattlen, Wash., osastosta.

Valittiin virkailijat seuraavalle virkakaudelle. Valituiksi tulivat seuraavat: Järjestäjäksi N. Mattson, jäsenkirjuriksi V. Viitala, pöytäkirjuriksi Hilma Laine, taloudenhoitajaksi T. Helseke, kirjallisuuskomiteaan Alina Niemi, V. Viitala, Hilma Laine, V. Keskinen, O. Liukkonen ja T. Helseke; kirjeenvaihtajaksi Toveriin valittiin entinen, U. Lind, ja häntä auttamaan V. Keskinen; kansalaistutkimuskomiteaan valittiin T. Helseke, O. Liukkonen ja V. Tofferi. Toverin talon osakkeita myymään valittiin O. Liukkonen ja N. Mattson. Valittiin myös uusi huvitoimikunta, joten nyt kai tulevat ilmatat olemaan enempi puoleensa vetäviä.

Tyyne Lahti.

TILAA TOVERITAR!